

SAMEN AAN TAFEL OVER LOKALE VRAAGSTUKKEN IN DE MAAKPLAATS

De bibliotheek staat allang niet meer symbool voor rijen kasten met boeken die wachten tot iemand ze wil raadplegen. Integendeel: het is een plek waar mensen van verschillende achtergronden met elkaar in gesprek gaan, samen leren en dingen maken. Om die ontwikkeling te ondersteunen bieden bibliotheken ruimte en faciliteiten aan in hun maakplaatsen.

Veel bibliotheken hebben een speciale plek ingericht waar bezoekers komen om dingen te maken. Daar staan bijvoorbeeld 3D printers en vinylsnijders, maar ook media-opnameapparatuur of materialen voor houtbewerking. Maakplaatsen zijn ingericht om

‘Maakplaatsen zijn ingericht om kennis op een andere manier toegankelijk te maken’

Marianne Hermans

Kennisadviseur bij de KB, nationale bibliotheek

Manon Mostert-van der Sar

Docent-onderzoeker aan de Hogeschool Rotterdam/Stadslab

de stad’ en helpen met de uitgifte van sensoren en instructies om met meerdere mensen in een wijk zaken als hittestress, fijnstof en geluidsoverlast te meten.

Tafel van de Stad

In het door de stichting Pica gefinancierde project MAKERLAB hebben in totaal acht bibliotheken twee jaar lang geëxperimenteerd met de inrichting en de programmering van hun maakplaats. Zij deden dit met een vooraf geformuleerd doel dat past bij de specifieke context van hun bibliotheek. Een belangrijk onderdeel van het project was de inzet van studenten van de bacheloropleiding Industrieel Ontwerpen aan de TU Delft (zie ook het artikel

Van digitaal leesplankje tot makerplaats in IP #6-2021).

Zij bedachten innovatieve ontwerpen die binnen de maakplaatsen worden ingezet. Een van de gekozen ontwerpen was de Tafel van de Stad.

In de rubriek ‘KB Onderzoekskroniek’ beschrijven medewerkers van de afdeling Onderzoek van de Koninklijke Bibliotheek hun resultaten, trends en vondsten.

Data en verhalen verzamelen

In het voorjaar van 2021 kwamen twee van deze studenten, los van elkaar, met het concept voor een maaktafel, een fysieke tafel waarop interactie kan plaatsvinden met de stad. Dit concept werd door meerdere bibliotheken enthousiast ontvangen. Stadslab Rotterdam, maakplaats van de Hogeschool Rotterdam, bracht dit concept in praktijk door samen met docenten, instructeurs, studenten en onderzoekers de tafel daadwerkelijk te realiseren. De tafel heeft twee ontwikkelprocessen:

- 1. De tafel maken:** waarin de bibliotheek zoekt naar lokale vraagstukken om de tafel in te richten en hierbij actief stakeholders te betrekken.
- 2. De tafel gebruiken:** waarbij de bibliotheek activiteiten organiseert rondom de tafel om goede

kennis op een andere manier toegankelijk te maken. ‘Leren door doen’ is de onderliggende gedachte. Leren van en met elkaar door te experimenteren en het plezier daarvan te ervaren. Maakplaatsen kunnen echter ook een manier zijn om vorm te geven aan burgerparticipatie. Waar kunnen burgers meepraten over lokale vraagstukken, en waar kunnen ze samen met anderen hun invloed laten gelden en zelf het samenspel van diverse belangen ervaren, op een veilige plek waar ruimte is voor dialoog?

De bibliotheek is een plaats waar mensen samenkomen, met elkaar in gesprek gaan en kennis uitwisselen. Bibliotheken organiseren bijvoorbeeld meet-ups rond uitzendingen van het programma *Tegenlicht*, bouwen een ‘monitor van

data, inzichten en verhalen te verzamelen, maar ook om de drempel richting de maakplaats te verkleinen.

Maquette en projectie

Het eerste prototype van de tafel richt zich op de inrichting van de stad Rotterdam met haar verschillende functies. De tafel is zowel een fysieke maquette als een digitale projectie erop. De tafel start met een voice-over die input vraagt van voorbijgangers: 'Welkom bij de tafel van de stad Rotterdam. Voor u staat een maquette van de wijk Vierhaven in Rotterdam-West. De toekomst van deze wijk wordt door burgerinitiatieven en door u vormgegeven. Denkt u met ons mee?'

De bezoekers krijgen drie verschillende opties voorgelegd: vergroening, parkeergelegenheid en water. Bij deze opties worden de voor- en nadelen uitgelegd met de gevolgen ervan voor de wijk (verkregen uit bestaande data). Daarna hebben ze de mogelijkheid om een keuze te maken voor de invulling van de wijk door een fysiek icoon op de maquette te plaatsen. Hierdoor krijgen de bezoekers inzicht in wat er in hun wijk gebeurt en kunnen ze hun stem uitbrengen op het initiatief dat hun voorkeur heeft. Hoe dit in zijn werk gaat, is te zien in dit filmpje op YouTube: bit.ly/tafel-vandestad-walkthrough.

Makey Makey

De stadstafel werkt via een Makey Makey, een toegankelijke minicomputer die aangesloten is op een laptop of computer die in verbinding staat met een beamer. De beamer projecteert een kaart op een maquette van (een deel van) de wijk. Wanneer een bezoeker in aanraking komt met de tafel, start een narratief of volgt een visualisatie. Door fysieke objecten op bepaalde plekken op de maquette te plaatsen verandert de projectie van de beamer.

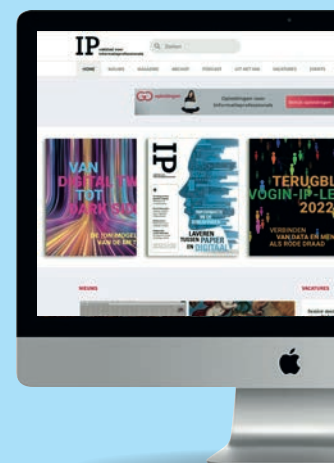
Kennismaking met technologie

De Tafel van de Stad geeft bezoekers van de bibliotheek op een interactieve wijze inzicht in lokale vraagstukken. Burgers kunnen hierdoor meedenken over of mede vormgeven aan nieuwe initiatieven. De tafel biedt ook een laagdrempelige kennismaking met technologie en maken, zoals in steeds meer maakplaatsen in bibliotheken al mogelijk is.

Op 14 december gaan verschillende bibliotheken aan de slag om onder begeleiding van Stadslab Rotterdam zelf een tafel te maken die ze vervolgens mee terugnemen naar hun eigen thuisbasis. Er is nu al een Tafel van de Stad te bewonderen in Stadslab Rotterdam en in de mediatheek van de Hogeschool Rotterdam. <

IP

vakblad voor
informatieprofessionals

Met ingang van dit jaar verschijnt IP vier keer op papier en vijf keer als digitaal magazine.

De papieren IP belandt gewoon in je fysieke brievenbus, de digitale IP krijg je als versleutelde link die we sturen naar het mailadres dat bij ons bekend is. Daarnaast kun je als abonnee alle IP's – papier en digitaal, vanaf jaargang 2011 – als vanouds raadplegen in het **online archief** op informatieprofessional.nl.

De losse bijdragen in full-text en de hele nummers als pdf (papieren bladen) en als digitaal magazine.

Vragen? Mail dan even naar redactie@informatieprofessional.nl.

www.informatieprofessional.nl